

**Arkivens dag, sammanställning
10 november 2018**

Tema: **Fest och glädje!**
Kalmar län

I Kalmar län hade 12 olika arkivinstitutioner, föreningar och museer m.m. öppet under Arkivens dag på 7 olika platser/städer i länet. Allt som lockade årets arrangemang ungefär 345 personer till länets olika Arkivens dagsarrangemang

Statistik, antal besökare

Tjust släktforskarförening, Västervik	---
Psykiatriska museet	27
Biologiska museet, Oskarshamn	12
Nybro kommunarkiv	46
Samarangemang Kalmar; 5 föreningar/institutioner	40
Emmabodabygdens Arkivförening, Vissefjärda	165
Ölands museum, Himmelsberga	25
Torsås bibliotek i samarbete med Kalmar läns Genealogiska förening	35

SUMMA: 345 besökare

Tjust Släktforskarförening, Västervik
Ingen rapport har inkommit.

Psykiatriska museet, Gertrudsvik Västervik
27 personer besökte Psykiatriska museet. Arrangörerna är nöjda med sitt arrangemang.

Biologiska museet, Oskarshamn
Biologiska sällskapet hade liksom tidigare år en guidad visning av Biologiska museet, den här gången med 12 deltagare. Besökarna kom till skillnad från museets vanliga visningar i regel från orter en bit från Oskarshamn.

I *Oskarshamnstidningen* fanns en notis under "*Hallå där*" före evenemanget och under visningen hade man besök från *Nyheterna*.

Nybro kommunarkiv
Nybro kommunarkiv hade öppet i Kommunhuset Balders foajé och arkivet med förrum. Förutom att se utställningen under själva Arkivens dag, fanns även möjligheten att se utställningen under en vecka. Därefter har vissa delar av utställningen fått stå kvar för att bli permanent. Uppskattningsvis har upp till 46 personer besökt Arkivens dag och efterföljande utställning veckan efter. Besökarnas ålder var relativt hög och könsfördelningen mellan kvinnor och män var jämn.

Besökarna fick möta Ulf Arnesson, som forskat om sin hembygd – Parismåla - med hjälp av arkivens rika material. Han fanns tillgänglig under hela dagen för att ge tips och inspiration om hur man själv påbörjar sin forskning.

Ungefär 180 föreningar som har sina arkiv bevarade i **Nybro kommunarkiv** och många av dessa är numera inaktiva. Av de inaktiva hade kommunarkivet valt att visa Nybros första förening från 1904 *Verdandi Wågbrytaren*, *Sällskapet Nybro Nyårstomtar* från 1895 och *Nybroitiska Lindö Camping*. Nybro Folkets Hus och Parkförening har en naturlig koppling till både årets tema Fest och Glädje samt den idag aktiva Nybro Teaterförening.

Besökarna var positiva till att Arkivens dag åter igen var i egna lokaler med närhet och möjligheten att besöka arkivet. Besökarna verkade även vara nöjda med variationen av aktiviteter. De var mycket positiva till igenkänningsfaktorn i gästböcker från Nybro Folkets Hus- och Parkförening och den kompletterande utställning om Nybros historia från Köping till Stad. De fick även se kommunarkivets senaste donation, bestående av cirka 100 skolplanscher och kartor från en nedlagd skola.

Kommentar från arrangörer: Vi trodde att vi skulle nå ut till betydligt fler nya och yngre besökare än vad vi gjorde. Detta på grund av utökad marknadsföring via extern och intern webb, Facebook och andra digitala kanaler.

Vi konstaterar att förberedelserna till Arkivens dag tar mycket tid i anspråk, som vi egentligen inte har. Vi har kommit fram till att inför nästa år förenkla och renodla tematiken, för att istället under dagen kunna serva mer mot den enskilde besökaren och vad som kan uppkomma därav. Att minimera insatsen i tid och kraft inför, utan att dra ner på kvalitén.

Vad som är ett återkommande minus är att det arrangeras flera konkurrerade kulturaktiviteter under samma dag i Nybro med omnejd. Man skulle kunna tro och hoppas på att vi skapar dragkraft till varandras aktivitet, men så tycks inte fallet vara. Kanske kan vi arbeta för detta framöver.

Samarrangemang i Kalmar

Arkivens dag hölls även i år i och utanför folkrörelsearkivets lokaler på Waldorfskolan, Ståthållaregatan 50A.

Arrangörer: Uppfinnarna Kalmarsund och Kalmar Makerspace, Slakteriarbetarnas Museum i Kalmar, Kalmar Waldorfskolan, Socialdemokraterna i Kalmar, Kalmar Folkrörelsearkiv.

Arrangörer och utställare var efter dagen nöjda med arrangemanget och de 40 besökarna var mycket intresserade av vad man hade att bjuda på Arkivens dag 2018. Det var ungefär samma andel män som kvinnor.

Uppfinnarna Kalmarsund och Kalmar Makerspace ställde ut en del av Leonardo da Vincis uppfinningar från utställningen på Kalmar Slott till glädje för besökarna som även hade möjlighet att få prova dessa samt informerade om sina respektive verksamheter. Intresset var stort bland besökarna.

Slakteriarbetarnas Museum i Kalmar

Historieprofessor Lars Olsson visade utställningen "Kalmar svinslakteri 1935-1970" från Slakteriarbetarnas Museum i Kalmar samt informerade om arbetet och den fackliga verksamheten på slakteriet. Utställningen är en produkt efter ett samarbete med Projekt "Öppna Arkiv" och Kalmar Folkrörelsearkiv.

Kalmar Waldorfskola

Kalmar Waldorfskolan hade öppet hus och ställde ut samt informerade om Waldorfpedagogiken från förskola till gymnasium samt visade runt i skolans lokaler.

Socialdemokraterna i Kalmar

Socialdemokratiska studiecirkeln ställde ut och visade slutprodukten av sitt arbete med boken "Socialdemokraterna i Kalmar 1960-2010" vilken är resultatet av ett samarbete med ABF, Folkrörelsearkivet, Kalmar läns Landsting, Kalmar kommunarkiv och Östra Smålands bildarkiv. Utställningen och boken var mycket uppskattad och rönste stort intresse från besökarna.

Kalmar Folkrörelsearkiv

Kalmar Folkrörelsearkiv informerade och visade runt besökare i arkivet. Många var intresserade och bad att få titta i flera av arkivets deponerade handlingar från föreningar och folkrörelser.

Robert Reimby berättar om Kalmar folkrörelsearkiv för Ronny Gustavsson.

I forskarsalen bjöds det på kaffe, kakor och godis.

Pressmeddelande skickades ut till: *Barometern*, *Kalmar läns tidning*, *Östra Småland*, *Kalmarposten* samt *Radio Kalmar*.

Annonsering i *Kalmarposten*, inbjudan/information till samtliga aktiva medlemmar i Kalmar folkrörelsearkiv, uppsättning av affischer från Rockneby i norr till Ljungbyholm i söder samt trottoarpratere.

Reportage samt intervju gjordes av tidningen *Östra Småland*:

<http://www.ostrasmaland.se/kalmar/arkiv-oppnade-upp-sina-gommor-for-besokare/>

Emmabodabygdens Arkivförening

Föreningens ordförande hälsade välkomna och gjorde en liten tillbakablick av föreningens deltagande i Arkivens Dag under de 20 år som man har medverkat. De första åren var det endast ett 10-tal besökare och arrangemanget genomfördes i arkivföreningens små lokaler. Ganska snart fick arrangemanget flyttas till större lokaler när antalet besökare ökade och fler upptäckte det trevliga med Arkivens Dag. I dag är Arkivens Dag förlagt till Föreningshusets lokaler i Vissefjärda, lokaler som ligger i samma byggnad där arkivföreningen har sin arkivlokal. I samband med Arkivens Dag så presenterade arkivföreningen även sin omfattande verksamhet.

De senaste åren har arkivföreningen jobbat med ett stort glasbruksarkiv på hela 700 hyllmeter. Dessa arkiv kommer från glasbruken Boda, Johansfors, Kosta, Modala och Åfors. Ett samarbete som man har tillsammans med Emmaboda Kommun. Med anledning av detta så var dagens huvudattraktion på Arkivens Dag ett föredrag av glassamlarna Björn Boode och Peter Lejon. Som de själva beskriver sig:

”Framförallt så samlar vi på historier om glasriket. Vi lyfter på okända stenar, för upp dem i ljuset och sätter in dem i ett oväntat sammanhang. Ett glasföremål blir som vackrast när man fyller det med närvaron av de människor som skapat glaset. All vår kunskap bottnar i vår bakgrund och vår passion för det levande arvet Glasriket.”

Björn och Peter berättade på ett fascinerande sätt om glaset och dess historier från de glasbruk som arkivföreningen har representerade i arkivet. Många gånger så hänvisade de också till hur viktiga arkiven är för att få fram fakta och intressant information.

Arkivföreningen hade som vanligt anordnat en uppskattad utställning av gamla bilder och handlingar från arkivet som hade anknytning till dagens teman.

Utställningsbilder. Foto: Emmabodabygdens Arkivförening/Göran Persson

Antalet besökare till årets arrangemang var över **160 personer**. Vilket innebar att platserna inte räckte till för alla besökarna. Men trots det så var det ingen som klagade, även om några fick stå och lyssna på föredraget. Självfallet så var det nytt publikrekord för arkivföreningen på Arkivens Dag!

Besökarna bjöds på kaffe och hembakade kakor. Det var styrelsen som hade sett till att baka och duka upp till gästerna.

Det märktes besökare från i stort sett hela regionen, flera av dessa var återkommande från tidigare år. Trevligt var också att det kom besökare från den yngre generationen men som vanligt var den övervägande delen av besökarna av den äldre stammen. Det var också fler besökare som för första gången besökte Arkivens dag.

Arkivföreningen delade för dagen även ut sin arkivkatalog. Under året har arkivlokalerna byggts ut/om för att ge plats för det omfattande glasbruksarkivet. Ett intensivt arbete har pågått för att lokalerna skulle vara färdiga och kunna visas upp till Arkivens Dag. Allt gick som planerat och de nya lokalerna kunde visas upp till besökarnas och föreningens glädje.

Flera intresserade passade på att fråga om arkivet och titta i handlingarna. Många var förvånade över hur mycket som gömmer sig i arkivet. Ett flertal kontakter knöts som vanligt i samband med arrangemanget. En uppskattad del i arkivet är när besökarna får titta i gamla klippböcker. Det hade lagts ut ett 10-tal klippböcker med information från kommunen som besökarna trängdes kring för att få möjlighet att titta i.

Kaffe och mingel. Foto: Emmabodabygdens Arkivförening/Göran Persson

I dag är Arkivföreningen välkänd i bygden där många företag och privatpersoner kontaktar arkivföreningen innan de ”slänger” sitt material. Man har denna väg ”räddat” flera ovärderliga dokument och handlingar från kommunens historia som annars hade gått förlorade.

Från föreningens sida deltog 5-6 personer i förberedelserna och i samband med genomförandet. Inbjudan hade sänts ut till medlemsföreningar och till en del privatpersoner med stort intresse för verksamheten, samt till vissa politiker och tjänstemän. Affischer hade satts upp på biblioteken, affärer och andra gemensamma anslagstavlor. Annons hade varit införd i Emmaboda Tidning. I Barometern var en artikel införd om Arkivens Dag. Emmaboda Tidning var på plats hela tiden som arrangemanget pågick.

Styrelsen fick många handskakningar och ryggdunkar som tack från gästerna för det som vanliga trevliga och välarrangerade arrangemanget.

Ölands museum, Himmelsberga

Flera besökare har deltagit i tidigare Arkivens dag då denna dag arrangerats. En handfull nya besökare kom till arrangemanget med fler kvinnor än män. Besökarna hade hög medelålder, främst över 65 år.

ARKIVENS DAG 2018

FEST OCH GLÄDJE...

Lördag 10 november, kl. 11 - 16

i kaffestugan på Himmelsberga

**ÖLANDS
MUSEUM
HIMMELBERGA***Affisch: Arkivens dag 2018, Ölands museum Himmelsberga*

Dagen inleddes med bildspel/Powerpoint-presentation av en årskavalkad fotografier, och tillhörande föredrag av Ann-Charlotte Magnusson om arbete, högtider, seder och bruk i det öländska landskapet året runt. Besökarna hade möjlighet att ställa frågor under föredraget, och gjorde även det.

Besökare reagerade positivt igenkännande på tex äldre jordbruksmetoder då bilder på sådant visades. Under denna programpunkt fanns journalister från två lokaltidningar (Barometern och Ölandsbladet) närvarande. Båda tidningarna skrev om dagen under den följande veckan.

Dagens andra programpunkt var *"Livet på dansbanorna"* – med Jan-Erik Johansson som varit aktiv spelman och musiker i omkring 65 års tid. Jan-Erik berättade om sitt liv med musiken, spelningar, de öländska dansbanorna Öland runt, anekdoter från dansbanorna, vägen dit och hem, osv. Berättandet varvades med spel och sång från olika tider. Besökarna var mycket positiva och flera igenkännanden och minnen väcktes. Denna programpunkt spelades in i dokumentations- och arkiveringssyfte.

Efter framförandet blev det en stunds samtal mellan besökare och föredragshållare. Som mellanspel mellan inslaget under dagen hade museet även en fri frågestund i vilken man visade hur man hittar i lantmäteriets digitala arkiv över historiska kartor.

Det tredje och sista inslaget bestod av två Powerpoint-presentationer, till en helhet sammansatta i ett bildspel. Ann-Charlotte Magnusson berättade om den första delen som innehöll historiska bilder/fotografier ur museets och Lona-projektets arkiv från alla socknar på Öland och vilka anknöt till temat *"Fest och glädje i det öländska landskapet"*.

Foto: Ölands museum Himmelsberga, föredrag Arkivens dag 2018

Den andra delen bestod av gamla fotografier ur en privat samling som donerats till Lona-projektet, ur vilken museet gjort ett urval på temat för dagen. Besökarna var mycket positiva, och några kände igen personer på de gamla fotografierna och kunde bidra till kunskap om bilderna. Det blev mycket positiva reaktioner och mycket samtalande under denna programpunkt.

Kommentar från arrangör: *Vi hade en annons i Ölandsbladet inför arrangemanget, samt spred det på museets hemsida och facebook-sida. Vi spred det även via andra sidor i sociala media. Vi skulle dock behöva nå ut till en bredare och mera varierad publik, inte minst åldersmässigt.*

Torsås bibliotek i samarbete med kalmar läns Genealogiska förening

Ca 35 besökare totalt besökte Arkivens Dag och ungefär 25 som lyssnade på Bengt Bertilsson när han berättade underhållande om Björkängens festplats. Kanske 4-5 som fick hjälp på släktforskning. Publiken var äldre och övervägande män med endast ett fåtal kvinnor. En del besökare kom som inte annars besökte biblioteket. Det är alltid en god stämning med mycket samtal och med stort intresse för arrangemanget.

Reportage i *Kalmar läns tidning* i torsdags inför helgen och i *Barometern* på Torsåssidan måndagen den 12 november.

Sammanställning gjord av:
länsarkivarie Karin Lokrantz Nilsson
Kalmar läns Arkivförbund
2018-12-10